



# महाराष्ट्र शासन राजपत्र

## असाधारण भाग चार

वर्ष ६, अंक २४]

शुक्रवार, ऑगस्ट २२, २०१४/श्रावण ३१, शके १९३६

[पृष्ठे ५, किंमत : रुपये २३.००

असाधारण क्रमांक ५९

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम.

अनुक्रमणिका

सन २०१४ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक १७.—महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी अध्यादेश

पृष्ठे  
१-५

महसूल व वन विभाग

वर्ल्ड ट्रेड सेंटर, केंद्र-१, कफ परेड,

मुंबई ४०० ००५, दिनांक २२ ऑगस्ट २०१४.

MAHARASHTRA ORDINANCE No. XVII OF 2014.

AN ORDINANCE

FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA LAND REVENUE CODE, 1966.

सन २०१४ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक १७.

महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ यात आणखी सुधारणा  
करण्यासाठी अध्यादेश.

ज्याअर्थी, राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नाही ;

१९६६ चा आणि ज्याअर्थी, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनासाठी, महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६, यात आणखी  
महा. ४१. सुधारणा करण्यासाठी महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती  
अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली आहे ;

त्याअर्थी, आता, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ च्या खंड (१) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, याद्वारे, पुढील अध्यादेश प्रख्यापित करित आहेत :—

- संक्षिप्त नाव व प्रारंभ. १. (१) या अध्यादेशास, महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता (सुधारणा) अध्यादेश, २०१४ असे म्हणावे. (२) तो, तात्काळ अंमलात येईल.
- सन १९६६ चा महाराष्ट्र आला आहे) याच्या कलम २ मध्ये, खंड (७) नंतर, पुढील खंड समाविष्ट करण्यात येईल :— २. महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ (यात यापुढे ज्याचा निर्देश “ उक्त संहिता ” असा करण्यात येईल) १९६६ चा महा. ४१. “ (७-अ) “आधारसामग्री संचयिका” म्हणजे संबंधित विभागाच्या जिल्हा प्रमुखाने निर्णायकतेने प्रमाणित केलेला आणि त्याने वेळोवेळी अद्ययावत करून, संबंधित जिल्हाधिकारी कार्यालयात सुस्थितीत ठेवलेल्या माहितीचा संचयिका संग्रह होय, जो संहिते अन्वये अकृषिक प्रयोजनांसाठी जमिनीच्या वापराबद्दलची परवानगी देताना संबंधित विभागाच्या आक्षेपाची, कोणतेही असल्यास, विनिश्चिती करून घेण्यासाठी, जिल्हाधिकाऱ्याकडून वापरण्यात येईल ; ”.
- सन १९६६ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४१ याच्या कलम २ ची सुधारणा. ३. उक्त संहितेच्या कलम ४२ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

विकास योजनेमध्ये समाविष्ट केलेल्या क्षेत्रात स्थित असलेल्या जमिनीच्या वापरात बदल करण्यासाठी परवानगीची आवश्यकता नसणे.

“४२अ. (१) कलम ४२ मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरीही,—

(अ) महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ याच्या तरतुदीनुसार तयार केलेल्या व प्रसिद्ध केलेल्या मंजूर विकास योजनेत किंवा प्रारूप विकास योजनेत निश्चित केल्याप्रमाणे कोणत्याही प्रयोजनाकरिता भोगवटादार-वर्ग एक म्हणून धारण केलेल्या कोणत्याही जमिनीच्या वापराचे रूपांतरण करण्यासाठी जिल्हाधिकाऱ्याच्या कोणत्याही पूर्वपरवानगीची आवश्यकता असणार नाही ; तथापि, नियोजन प्राधिकरण, जमिनीचा वर्ग, तिचा भोगवटा आणि तीवरील भार, कोणताही असल्यास, याची संबंधित महसुली प्राधिकाऱ्याकडून विनिश्चित करील आणि त्याबाबतची विनिश्चिती केल्यानंतर, ते महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ याच्या तरतुदीनुसार विकासाची परवानगी देईल ; १९६६ चा महा. ३७.

(ब) महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ याच्या तरतुदीनुसार तयार करण्यात आलेल्या व प्रसिद्ध करण्यात आलेल्या मंजूर विकास योजनेत किंवा प्रारूप विकास योजनेत निश्चित केल्याप्रमाणे कोणत्याही प्रयोजनाकरिता, भोगवटादार-वर्ग दोन म्हणून धारण केलेल्या कोणत्याही जमिनीच्या किंवा शासनाकडून पट्ट्याने घेतलेल्या जमिनीच्या वापराचे रूपांतरण करण्यासाठी, भोगवटादार, जमिनीच्या वापरातील बदलाच्या परवानगीसाठी नियोजन प्राधिकरणाकडे अर्ज करील, आणि नियोजन प्राधिकरण, उक्त भोगवटादाराला अशा बदलासाठी जिल्हाधिकाऱ्याची ना हरकत मिळविण्याचे निदेश देईल ; जिल्हाधिकारी, ज्या दस्तऐवजांद्वारे जमीन दिली जाते त्या दस्तऐवजांची आणि ज्या संबद्ध कायद्यांद्वारे संबंधित जमिनीचे नियमन केले जाते त्या संबद्ध कायद्यांची तपासणी करील आणि जर अर्जदाराला ना हरकत प्रमाणपत्र देणे अनुज्ञेय असेल तर त्यास, त्या प्रयोजनासाठी देय नजराणा आणि शासकीय देणी प्रदान करण्यास फर्माविल, आणि ती दिल्यानंतर, जिल्हाधिकारी अशा जमिनीच्या वापरातील बदलासाठी ना हरकत प्रमाणपत्र देईल; असे प्रमाणपत्र मिळाल्यानंतर, संबंधित नियोजन प्राधिकरण, महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ याच्या तरतुदीनुसार विकासाची परवानगी देईल. १९६६ चा महा. ३७.

(२) पोट-कलम (१) च्या खंड (ब) अन्वये ज्या कोणत्याही व्यक्तीला परवानगी दिली असेल अशी व्यक्ती किंवा ज्या व्यक्तीने पोट-कलम (१) च्या खंड (अ) नुसार जमिनीच्या वापराचे रूपांतरण केले असेल अशी व्यक्ती, ज्या दिनांकापासून जमिनीच्या वापरामधील बदलास सुरुवात केली असेल अशा दिनांकापासून तीस दिवसांच्या आत, त्याबाबत ग्राम अधिकाऱ्यास आणि तहसीलदारास लेखी कळवील.

(३) अशी व्यक्ती पोट-कलम (२) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या कालावधीच्या आत ग्राम अधिकाऱ्याला आणि तहसीलदाराला तसे कळविण्यास कसूर करील तर, ती व्यक्ती अकृषिक आकारणी देण्याबरोबरच आणखी पंचवीस हजार रुपयांचा द्रव्यदंड किंवा अकृषिक आकारणीच्या चाळीस पट इतकी रक्कम, यांपैकी जी अधिक असेल ती रक्कम देण्यास पात्र होईल.

(४)(अ) ज्या व्यक्तीस विकासाची परवानगी मिळाली असेल अशा व्यक्तीकडून लेखी माहिती मिळाल्यावर, आणि कलम ४७अ मध्ये नमूद केलेल्या दराने रूपांतरण कराचा आणि त्याबद्दलच्या अकृषिक आकारणीचा भरणा केल्यावर, असा भरणा केल्यापासून तीस दिवसांच्या कालावधीच्या आत, नियमान्वये विहित करण्यात आलेल्या नमुन्यात, त्या व्यक्तीला सनद देणे हे संबंधित महसुली प्राधिकार्यावर बंधनकारक असेल. अशी सनद देण्यात घेतलेल्या झाल्यास, संबंधित प्राधिकारी त्याबद्दलची कारणे लेखी नमूद करील.

कोणत्याही अभावित चूकभुलीमुळे सनदीमध्ये कोणताही लेखनदोष अथवा अंकगणितीय चूक उद्भवली असेल त्याबाबतीत, संबंधित प्राधिकार्याने एकतर स्वतःहून किंवा चुकीमुळे बाधित झालेल्या व्यक्तीच्या अर्जावरून, कोणत्याही वेळी, अशी कोणतीही चूक दुरुस्त करण्याचा निदेश देणे हे, विधिसंमत असेल.

(ब) पोट-कलम (१) च्या खंड (ब) अन्वये जमिनीच्या वापराबद्दलचे ना हरकत प्रमाणपत्र देताना किंवा संहिते अन्वये परवानगी देताना, जिल्हाधिकारी, जिल्हास्तरावरील संबंधित प्राधिकार्यांनी तयार केलेल्या व प्रमाणित केलेल्या आधारसामग्री संचयिकेचा आधार घेऊन ना हरकत प्रमाणपत्र किंवा परवानगी देईल.

(क) आधारसामग्री संचयिका वेळोवेळी अद्ययावत करण्याची जबाबदारी ही, संबंधित विभागाच्या जिल्हा प्रमुखाची असेल.”

१९६६ चा  
महा. ४१.  
१९६६ चा  
महा. ४१.

४. (१) या अध्यादेशाद्वारे सुधारणा केलेल्या, महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ याच्या तरतुदींची अंमलबजावणी करताना कोणतीही अडचण उद्भवल्यास, राज्य शासनास, प्रसंगानुरूप, ती अडचण दूर करण्याच्या प्रयोजनासाठी, त्यास आवश्यक वा इष्ट वाटेल अशी, या अध्यादेशाद्वारे सुधारणा केलेल्या, महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ याच्या तरतुदींशी विसंगत नसलेली कोणतीही गोष्ट राजपत्रात प्रसिद्ध केलेल्या आदेशाद्वारे करता येईल.

अडचणी दूर  
करण्याचा  
अधिकार.

(२) पोट-कलम (१) खाली काढण्यात आलेला प्रत्येक आदेश, तो काढण्यात आल्यानंतर, शक्य तितक्या लवकर, राज्य विधानमंडळाच्या प्रत्येक सभागृहापुढे ठेवण्यात येईल.

## निवेदन

महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ (१९६६ चा महा. ४१) याची कलमे ४१ ते ५४ यांमध्ये जमिनीच्या वापराच्या विनियमनाची तरतूद आहे. उक्त संहितेच्या कलम ४२ मध्ये, जमिनीच्या अकृषिक वापरासाठी जिल्हाधिकाऱ्याच्या परवानगीबद्दल तरतूद आहे. जमिनीच्या वापरातील रूपांतरणाची प्रक्रिया वेळोवेळी असल्यामुळे, जिल्हाधिकाऱ्याची परवानगी न घेता एका प्रयोजनातून दुसऱ्या प्रयोजनासाठी जमिनीचा वापर करण्याची प्रवृत्ती वाढत आहे आणि म्हणून अकृषिक वापरासाठीच्या परवानगीची प्रक्रिया सुलभ करणे आवश्यक आहे.

२. महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ (१९६६ चा महा. ३७) याच्या तरतुदीनुसार तयार केलेल्या व प्रसिद्ध केलेल्या मंजूर विकास योजनेमध्ये किंवा प्रारूप विकास योजनेमध्ये निश्चित केल्याप्रमाणे कोणत्याही प्रयोजनासाठी, भोगवटादार-वर्ग एक म्हणून धारण केलेल्या कोणत्याही जमिनीच्या वापराचे रूपांतरण करण्यासाठी जिल्हाधिकाऱ्याच्या पूर्वपरवानगीची आवश्यकता असणार नाही; तथापि, नियोजन प्राधिकरण, जमिनीचा वर्ग, तिचा भोगवटा आणि तीवरील भार, कोणताही असल्यास, याची संबंधित महसुली प्राधिकाऱ्याकडून विनिश्चित करील आणि त्याबाबतची विनिश्चिती केल्यानंतर, ते, महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ याच्या तरतुदीनुसार विकासाची परवानगी देईल, अशी तरतूद करणे महाराष्ट्र शासनास इष्ट वाटते.

तसेच, आणखी अशीही तरतूद करण्याचे प्रस्तावित केले आहे की, महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ याच्या तरतुदीनुसार तयार केलेल्या व प्रसिद्ध केलेल्या मंजूर विकास योजनेमध्ये किंवा प्रारूप विकास योजनेमध्ये निश्चित केल्याप्रमाणे कोणत्याही प्रयोजनासाठी, भोगवटादार-वर्ग दोन म्हणून धारण केलेल्या कोणत्याही जमिनीच्या किंवा शासनाने पट्ट्याने दिलेल्या जमिनीच्या वापराचे रूपांतरण करण्यासाठी भोगवटादार, जमिनीच्या वापरातील बदलाच्या परवानगीसाठी नियोजन प्राधिकरणाकडे अर्ज करील, आणि नियोजन प्राधिकरण, उक्त भोगवटादाराला अशा बदलासाठी जिल्हाधिकाऱ्याची ना हरकत मिळविण्याचे निदेश देईल; जिल्हाधिकारी, ज्या दस्तऐवजांद्वारे जमीन दिली जाते त्या दस्तऐवजांची आणि ज्या संबद्ध कायद्यांद्वारे संबंधित जमिनीचे नियमन केले जाते त्या संबद्ध कायद्यांची तपासणी करील आणि जर अर्जदाराला, ना हरकत प्रमाणपत्र देणे अनुज्ञेय असेल तर त्यास, त्या प्रयोजनासाठी देय नजराणा आणि शासकीय देणी प्रदान करण्यास फर्माविल आणि ती दिल्यानंतर, जिल्हाधिकारी अशा जमिनीच्या वापरातील बदलासाठी ना हरकत प्रमाणपत्र देईल; असे प्रमाणपत्र मिळाल्यावर, संबंधित नियोजन प्राधिकरण, महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ याच्या तरतुदीनुसार विकासाची परवानगी देईल.

ज्या व्यक्तीस अशी परवानगी दिली असेल ती व्यक्ती किंवा ज्या व्यक्तीने जमिनीच्या वापराचे रूपांतरण केले असेल ती व्यक्ती ज्या दिनांकापासून जमिनीच्या वापरातील बदलास सुरुवात केली असेल त्या दिनांकापासून तीस दिवसांच्या आत, त्याबाबत ग्राम अधिकाऱ्याला व तहसीलदाराला लेखी कळवील आणि तसे न कळविल्यास त्याबद्दलच्या शिक्षेचे प्रमाण याची तरतूद करण्याचे देखील प्रस्तावित केले आहे. जमिनीच्या वापरात बदल करणाऱ्या व्यक्तीस सनद देण्याची आणि ती देण्यासाठीच्या तीस दिवसांच्या कालावधीची आणि त्याबद्दलच्या इतर कार्यपद्धतीची तरतूद करण्याचे देखील प्रस्तावित केले आहे.

३. संबंधित विभागाच्या जिल्हाप्रमुखांने निर्णायकरीतीने प्रमाणित केलेली आणि त्याने वेळोवेळी अद्ययावत करून, संबंधित जिल्हाधिकारी कार्यालयात सुस्थितीत ठेवलेला माहितीचा संग्रह म्हणजेच आधारसामग्री संचायिका प्रणाली सुरू करण्याचे प्रस्तावित केले आहे. या प्रणालीचा वापर, संहिते अन्वये अकृषिक परवानगीबद्दलची ना हरकत देण्यासाठी जिल्हाधिकाऱ्याकडून करण्यात येईल. त्यामुळे जमिनीच्या अकृषिक वापराची परवानगी देण्याची प्रक्रिया अधिक सुलभ होईल, तसेच अशा अर्जांचा जलदरीत्या निपटारा होईल आणि जिल्हाधिकाऱ्याची परवानगी न घेता, एका प्रयोजनातून दुसऱ्या प्रयोजनासाठी जमिनीचा वापर करण्याच्या प्रवृत्तीस निश्चितच आळा बसेल.

४. वरील प्रयोजने साध्य करण्यासाठी, महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ (१९६६ चा महा. ४१) यामध्ये यथोचितरीत्या सुधारणा करणे इष्ट वाटते.

५. राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नाही, आणि उपरोक्त प्रयोजनांसाठी, महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ (१९६६ चा महा. ४१) यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली आहे, म्हणून, हा अध्यादेश प्रख्यापित करण्यात येत आहे.

मुंबई,  
दिनांक २२ ऑगस्ट २०१४.

के. शंकरनारायणान्,  
महाराष्ट्राचे राज्यपाल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

स्वा. शि. क्षत्रिय,  
शासनाचे मुख्य सचिव.



# महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग आठ

वर्ष ६, अंक ३५]

शुक्रवार, ऑगस्ट २२, २०१४/श्रावण ३१, शके १९३६

[ पृष्ठे ५, किंमत : रुपये २७.००

असाधारण क्रमांक ९५

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम आणि विधी व न्याय विभागाकडून आलेली विधेयके (इंग्रजी अनुवाद).

In pursuance of clause (3) of article 348 of the Constitution of India, the following translation in English of the Maharashtra Land Revenue Code (Amendment) Ordinance, 2014 (Mah. Ord. XVII of 2014), is hereby published under the authority of the Governor.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

M. A. SAYEED,  
Secretary and R.L.A. to Government,  
Law and Judiciary Department.

[Translation in English of the Maharashtra Land Revenue Code (Amendment) Ordinance, 2014 (Mah. Ord. XVII of 2014), published under the authority of the Governor].

## REVENUE AND FORESTS DEPARTMENT

World Trade Centre, Centre-I, Cuffe Parade,  
Mumbai 400 005, dated the 22nd August 2014.

## MAHARASHTRA ORDINANCE No. XVII OF 2014.

### AN ORDINANCE

*further to amend the Maharashtra Land Revenue Code, 1966.*

WHEREAS both Houses of the State Legislature are not in session;

AND WHEREAS the Governor of Maharashtra is satisfied that circumstances exist which render it necessary for him to take immediate action further to amend the Maharashtra Land Revenue Code, 1966, for the purposes hereinafter appearing;

NOW, THEREFORE, in exercise of the powers conferred by clause (1) of Article 213 of the Constitution of India, the Governor of Maharashtra is hereby pleased to promulgate the following Ordinance, namely:—

1. (1) This Ordinance may be called the Maharashtra Land Revenue Code (Amendment) Ordinance, 2014.

(2) It shall come into force at once.

Short title  
and  
commence-  
ment.

Amendment  
of section 2  
of Mah.  
XLI of  
1966.

2. In section 2 of the Maharashtra Land Revenue Code, 1966 (hereinafter referred to as "the said Code"), after clause (7), the following clause shall be inserted, namely:—

Mah.  
XLI of  
1966.

"(7-A) "Data Bank" is a bank repository of information maintained at the concerned Collector office, conclusively certified by the District Head of the concerned Department and updated by him from time to time, which shall be used by the Collector for ascertaining the objection, if any, of the concerned Department, while granting permission for use of land for non-agricultural purposes under the Code ;".

Insertion of  
section 42A  
in Mah. XLI  
of 1966.

3. After section 42 of the said Code, the following section shall be inserted, namely:—

No permission  
required for  
change of use  
of land  
situate in  
area covered  
by  
Development  
plan.

"42A. (1) Notwithstanding anything contained in section 42,—

(a) no prior permission of the Collector shall be necessary for conversion of use of any land held as an Occupants—Class I for any purpose as defined in the sanctioned Development plan or draft Development plan prepared and published as per the provisions of the Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966; however, the Planning Authority shall ascertain from the concerned revenue authority the Class of land, its occupancy and encumbrances, if any, thereupon, and after ascertaining the same, it shall grant the development permission as per the provisions of the Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966;

Mah.  
XXXVII  
of 1966.

Mah.  
XXXVII  
of 1966.

(b) for conversion of use of any land held as an Occupants—Class II or land leased by the Government, for any purpose as defined in the sanctioned Development plan or draft Development plan prepared and published as per the provisions of the Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966, the occupant shall apply to the Planning Authority for permission to change the use of land, and the Planning Authority shall direct the said occupant to obtain no objection certificate of the Collector for such change; the Collector shall examine the documents by which the land is granted and the relevant laws by which the concerned land is governed and, if permissible to grant no objection certificate, require the applicant to pay the *Nazarana* and the Government dues for that purpose; and on payment of the same, the Collector shall issue no objection certificate for change of use of such land; on receipt of such certificate, the concerned Planning Authority shall issue development permission as per the provisions of the Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966.

Mah.  
XXXVII  
of 1966.

Mah.  
XXXVII  
of 1966.

(2) The person to whom permission is granted under clause (b) of sub-section (1) or the person who converts the use of land in view of clause (a) of sub-section (1) shall inform in writing to the village officer and the Tahsildar within thirty days from the date on which the change of use of land commenced.

(3) If the person fails to inform the village officer and the Tahsildar within the period specified in sub-section (2), he shall be liable to pay in addition to the non-agricultural assessment, a fine of rupees twenty-five thousand or forty times of the non-agricultural assessment, whichever is higher.

(4) (a) On receipt of the information in writing from the person, who obtained the development permission, and on payment of conversion tax at the rate mentioned in section 47A and the non-agricultural assessment therefor, it shall be incumbent upon the concerned revenue authority to grant him *sanad* in the form prescribed under the rules within a period of thirty days from payment thereof. In case of delay in issuing such *sanad*, the concerned authority shall record his reasons for the same.

Where there is any clerical or arithmetical error in the *sanad* arising from any accidental slip or omission, it shall be lawful for the concerned authority either of his own motion or on the application of a person affected by the error, to direct at any time the correction of any such error.

(b) While granting no objection certificate for the use of land under clause (b) of sub-section (1) or permission under the Code, the Collector shall grant the no objection certificate or permission relying upon the Data Bank prepared and certified by the concerned authorities at the District level.

(c) It shall be the responsibility of the District Head of the concerned Department to update the Data Bank, from time to time."

4. (1) If any difficulty arises in giving effect to the provisions of the Maharashtra Land Revenue Code, 1966, as amended by this Ordinance, the State Government may, as occasion arises, by order published in the *Official Gazette*, do anything not inconsistent with the provisions of the Maharashtra Land Revenue Code, 1966 as amended by this Ordinance, which appears to it to be necessary or expedient for the purpose of removing the difficulty.

Power to remove difficulty.

(2) Every order made under sub-section (1) shall be laid, as soon as may be, after it is made, before each House of the State Legislature.

## STATEMENT

Sections 41 to 54 of the Maharashtra Land Revenue Code, 1966 (Mah. XLI of 1966) provide for the regulation of use of lands. Section 42 of the said Code provides for permission of the Collector for non-agricultural use. Due to time consuming procedure for conversion of use of land, a tendency to use the land from one purpose to another purpose without permission of the Collector is rising and therefore, it is necessary to simplify the process of non-agricultural permission.

2. The Government of Maharashtra considers it expedient to provide that no prior permission of the Collector shall be necessary for conversion of use of any land held as an Occupants—Class I for any purpose as defined in the sanctioned Development plan or draft Development plan prepared and published as per the provisions of the Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966 (Mah. XXXVII of 1966); however, the Planning Authority shall ascertain from the concerned revenue authority the Class of land, its occupancy and encumbrances, if any, thereupon, and after ascertaining the same, it shall grant the development permission as per the provisions of the Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966.

It is also proposed to provide that for conversion of use of any land held as an Occupants—Class II or land leased by the Government, for any purpose as defined in the sanctioned Development plan or draft Development plan prepared and published as per the provisions of the Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966, the occupant shall apply to the Planning Authority for permission to change the use of land, and the Planning Authority shall direct the said occupant to obtain no objection certificate of the Collector for such change; the Collector shall examine the documents by which the land is granted and the relevant laws by which the concerned land is governed and, if permissible to grant no objection certificate, require the applicant to pay the *Nazarana* and the Government dues for that purpose; and on payment of the same, the Collector shall issue no objection certificate for change of use of such land; on receipt of such certificate, the concerned Planning Authority shall issue development permission as per the provisions of the Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966.

It is also proposed to provide that the person to whom permission is granted or the person who converts the use of land, shall inform the village officer and the Tahsildar in writing, within thirty days from the date on which the change of use of land commenced, and the quantum of punishment for non-communication of the same. It is also proposed to provide for granting *sanad* to the person changing the use of land and the period of thirty days for granting it and other procedure therefor.

3. The system of Data Bank, which is a repository of information maintained at the concerned Collector office, conclusively certified by the District Head of the concerned Department and updated by him, from time to time, is proposed to be introduced, shall be used by the Collector for granting no objection for non-agricultural permission under the Code so that, the process for granting permission for non-agricultural use of land will be simplified, there will be speedy disposal of such applications, and it will definitely curb the tendency of using the land to another purpose without permission of the Collector.

4. To achieve the above purposes, it is expedient to amend the Maharashtra Land Revenue Code, 1966 (Mah. XLI of 1966), suitably.

5. As both Houses of the State Legislature are not in session and the Governor of Maharashtra is satisfied that circumstances exist which render it necessary for him to take immediate action further to amend the Maharashtra Land Revenue Code, 1966 (Mah. XLI of 1966), for the purposes aforesaid, this Ordinance is promulgated.

Mumbai,  
Dated the 22nd August 2014.

K. SANKARANARAYANAN,  
Governor of Maharashtra.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

S. S. KSHATRIYA,  
Chief Secretary to Government.